

Konferencija "Pravosuđe – trenutno stanje i perspektiva" - zaključci

Mostar, 5. i 6.12.2018.

Tema I: Ocjenjivanje nosilaca pravosudnih funkcija

1. Nakon početka primjene novih kriterija za ocjenjivanje nosilaca pravosudnih funkcija, članovi Visokog sudskog i tužilačkog vijeća BiH (VSTV) posjetit će veće sudove i tužilaštva u Bosni i Hercegovini, kako bi pomogli sudovima i tužilaštvima u implementaciji novih kriterija, mjerila i izradi planova rješavanja predmeta.
2. Nakon prve godine primjene kriterija, izvršit će se analiza i u slučaju potrebe će se odlučiti da li je iste potrebno mijenjati.

Radna grupa I - Efikasnost i kvalitet sudova i tužilaštava

1. Potrebno je da rukovodioci pravosudnih institucija posvete veću pažnju:
 - a) ispravnom unošenju podataka u CMS i TCMS
 - b) pojačanoj kontroli presignacija predmeta
 - c) smanjenju trajanja postupaka
 - d) ravnomjernoj opterećenosti sudija na referatima
 - e) većem korištenju Pravilnika o predvidivim rokovima kao upravljačkog alata s ciljem efikasnije organizacije rada i osiguranja rješavanja predmeta u razumnom roku.
2. Potrebno je uraditi detaljnu analizu efikasnosti sistema krivičnog sudovanja i sa aspekta sudova uz sagledavanje trenutne unutarnje organizacije sudova i tužilaštva usmjerene na organizaciju rada.
3. Trenutna organizacija tužilaštava u BiH koja za posljedicu ima veliki broj putovanja tužilaca radi zastupanja optužnica pred sudovima značajno utiče na efikasan i kvalitetan rad tužilaca. Potrebno je da, kroz zajedničke sastanke i saradnju, VSTV i izvršna vlast pokrenu dijalog koji će dovesti do rješenja ovog problema.
4. Potrebno je da VSTV zaduži nadležne stalne komisije da izvrše analizu efikasnosti rada svih sudova i tužilaštava u BiH i predlože odgovarajuće mjere za osiguranje rješavanja predmeta u razumnim rokovima.
5. U pogledu efikasnijeg izvršnog postupka zalagati se za izmještanje faze izvršenja izvršnog postupka iz sudova.
6. Predsjednici sudova trebaju voditi računa da stečajne postupke vode sudije sa odgovarajućim iskustvom i znanjem.
7. Insistirati na adekvatnom finansiranju rada pravosudnih institucija kao preduslovu za efikasan rad te obezbijediti prostorne i kadrovske kapacitete za rad pravosudnih institucija te u skladu s tim, po konstituiranju svih nivoa vlasti, inicirati zajedničke sastanke.

8. S ciljem efikasnijeg vođenja postupaka razmotriti unapređenje postojećih i uvođenja novih tehnologija (kao npr. aplikacija prevođenje govora u tekst te stvaranja uslova za tonsko snimanje svih postupaka koji se vode pred sudovima).

Radna grupa II – Organizovani kriminal i korupcija

1. Sudovi i tužilaštva pružit će punu podršku VSTV-u tokom provedbe Akcionog plana za realizaciju Peer Review preporuka Evropske komisije, naročito u realizaciji aktivnosti koje podrazumijevaju koordinaciju provedbe aktivnosti sa glavnim tužiocima i predsjednicima sudova.
2. VSTV poziva ministarstva pravde na svim nivoima, odnosno Pravosudnu komisiju Brčko distrikta BiH, da ubrzaju zakonodavne izmjene predložene u Peer Review preporukama u cilju unapređenja i harmonizacije odredbi ZKP-a i drugih zakona, uključujući i zakone o policijskim službenicima, a u smislu u potpunosti stavljanja na raspolaganje i pod funkcionalnu nadležnost OSL (ovlaštena službena lica) tužiocima u postupku vođenja istraga protiv korupcije i organizovanog kriminala uključujući i pranje novca.
3. Potrebno je da ministarstva pravde u sve procese zakonodavnih izmjena pravovremeno uključe predstavnike profesionalne zajednice te da se organizuju TAIX seminar radi usklađivanja zakona na nivou BiH te sa međunarodnim standardima koji se koriste u borbi protiv korupcije, organizovanog kriminala i pranja novca.
4. Potrebno je da nadležne vlasti ubrzaju uspostavljanje posebnih odjela za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala na nivou Federacije BiH.
Potrebno je preispitati nadležnosti posebnih odjela za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala u smislu sužavanja nadležnosti.
Potrebno je ponovno razmotriti tekstove zakona u FBiH koji regulišu ovu oblast te da se uvažavaju stavovi radne grupe u vezi člana 25. Zakona o suzbijanju organizovanog kriminala i korupcije.
5. Potrebno je uz pomoć VSTV unapređivati postojeće Uputstvo o saradnji OSL i tužilaštava, a u cilju podrške uspostavljanju stalnih zajedničkih istražnih timova tužilaštava i policije te putem sporazuma između policije i tužilaštava i ostalih relevantnih agencija ostvarivati naprednije modele saradnje, kao i obezbijediti jačanje operativnog rada OSL u otkrivanju krivičnih djela korupcije, organizovanog kriminala i pranja novca.
6. Potrebno je da VSTV preispita sistematizaciju u tužilaštvima i sudovima, sa akcentom na nosioce pravosudnih funkcija koji rade na predmetima korupcije, organizovanog kriminala uključujući pranje novca, a u cilju jačanja resursa kako tužilaštava u cjelini tako i svakog tužilaštva pojedinačno.
Pozivaju se nadležni organi vlasti u BiH na svim nivoima da preispitaju resurse i kapacitete u agencijama za provođenje zakona sa aspekta potrebnog broja ovlaštenih službenih lica različitih specijalizacija te u tom smislu da se obezbijede obuke ovlaštenih službenih lica za rad na predmetima korupcije i organizovanog kriminala.
Resurse i kapacitete je potrebno preispitati i u drugim agencijama i službama koje se bave prevencijom korupcije i koje pružaju podršku pravosuđu u procesuiranju predmeta korupcije, organizovanog kriminala i pranja novca (APIK, UIO, entitetske porezne uprave, agencije za privatizaciju, uredi za reviziju institucija, AJN, Granična policija BiH...)
7. Potrebno je ojačati tužilačke kapacitete kroz povećanje broja kvalifikovanih finansijskih stručnjaka u cilju vođenja finansijskih istraga u svim predmetima korupcije, organizovanog

kriminala, pranja novca i oduzimanja protivpravne imovinske koristi stečene ovim krivičnim djelima.

8. Potrebno je da VSTV u saradnji sa centrima za edukaciju sudija i tužilaca unaprijedi specijalističke obuke za korupciju i organizovani kriminal zasnovane na najboljoj sudskoj praksi i međunarodnim standardima, sa akcentom na vođenje finansijskih istraga za tužioce i sudije, sa mogućnosti uključivanja OSL u ove obuke.
9. Potrebno je da VSTV sa ciljem poboljšanja kvalitete rada na predmetima korupcije i organizovanog kriminala preispita normative za mjerenje rada tužilaca i sudija koji rade na ovim predmetima te detaljno polugodišnje prati kako efikasnost tako i kvalitet rada.
10. Potrebno je da VSTV– Centar za sudsku dokumentaciju i Stalna komisija za efikasnost i kvalitet rada sudova prikuplja predmete korupcije i organizovanog kriminala te kroz panel pri VSTV-u ujednačava sudsku praksu i prati kaznenu politiku sudova te inicira edukacije u cilju unapređenja kvaliteta obrazloženja presuda.
Pozivaju se sudovi da trajanje postupka svedu na razumne rokove u predmetima organizovanog kriminala i korupcije.
11. Potrebno je da Stalna komisija za efikasnost tužilaštava donese smjernice u smislu donošenja obavezujućeg uputstva za prioritarno procesuiranje predmeta korupcije na visokom nivou, smjernice za uspostavljanje dežurstava i imenovanje kontakt osoba u tužilaštvima, smjernice o obaveznosti otvaranja finansijskih istraga kao i dodatnih kriterija za zaključivanje sporazuma u predmetima visoke korupcije.
12. Stalna komisija za efikasnost tužilaštava nastavit će kontinuirano razmatrati analize iz oblasti procesuiranja predmeta korupcije i organizovanog kriminala, s ciljem definisanja daljih aktivnosti. Kada je to moguće, potrebno je dalje aktivnosti razmotriti zajednički i u koordinaciji sa svim glavnim tužiocima.
13. Preporučuje se da Stalna komisija za efikasnost i kvalitet sudova kontinuirano razmatra izvršenje Peer Review preporuka iz oblasti organizovanog kriminala i korupcije, od strane sudova.

Radna grupa III: Nezavisnost, integritet i odgovornost

1. Podržava se inicijativa VSTV-a koja se odnosi na Zakon o VSTV-u u segmentu koji se odnosi na postignuti stepen nezavisnosti i standarde kada je u pitanju sastav i izbor članova VSTV-a te izbor nosilaca pravosudnih funkcija.
2. Pravosudne institucije se obavezuju provoditi Smjernice o sprečavanju sukoba interesa u pravosuđu i planove integriteta što će se pratiti od strane VSTV-a.
3. Podržavaju se dalje aktivnosti na provođenju zaključaka od prošle godine koji nisu do sada potpuno realizovani, kao i planirane aktivnosti za realizaciju u 2019. godini koji se odnose na:
 - Nastaviti rad na razvijanju i implementaciji sistema za elektronsko podnošenje, registrovanje, obradu i praćenje finansijskih izvještaja sudija i tužilaca.
 - Usvojiti kriterije rizika za provjeru finansijskih izvještaja, te godišnji plan provjere.
 - Izrada Priručnika za primjenu etičkih kodeksa, koji obrađuje kako etičke kodekse tako i Smjernice za sprječavanje sukoba interesa,

- Izrada Priručnika o vođenju disciplinskog postupka, sa kompilacijom i primjerima dobro obrazloženih disciplinskih odluka,
- Uspostavljanje sistema za elektronsku dodjelu disciplinskih tužbi disciplinskim komisijama.